

PRIMLJENO:	3. 4.	2024 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2124-76	
VEZA:		
EPA:		
SKRAĆENICA:		PRILOG:
Предсједнику Андрији Мандићу		

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

Предсједнику Андрији Мандићу

На основу чланова 187 и 188 Пословника Скупштине Црне Горе потпредсједнику Владе за политички систем, правосуђе и антикорупцију Мому Копривици постављам сљедеће

ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

Поштовани гдине Копривица,

Имајући у виду да сте као потпредсједник Владе задужени за политички систем, правосуђе и антикорупцију, да ли сте задовољни са начином и динамиком борбе против корупције и криминала и које су по Вама највеће препреке у процесуирању дјела из области корупције и криминала.

Образложение питања ћу дати на самој сједници.

Одговор тражим и у писаној форми.

Подгорица,

3. април 2024. године

Посланица
Маја Вукићевић

Vlada Crne Gore
Potpredsjednik Vlade
za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju

PRIMLJENO:		09.04.2024. GOD.
B KLASIFIKACIONI BROJ:		00-01-2/24-762
VEZA:		
EPA:		Adresa: Karađorđeva bb, 81000 Podgorica, Crna Gora tel: +382 20 482 901
SKPACENICA:		PRILOG:

Broj: 04-142/24-1995

Podgorica, 9.april 2024 godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje poslanice Maje Vukićević

Prije sjednice Skupštine zakazane za 4.april 2024.godine, poslanica Maja Vukićević je u pisanoj formi postavila sljedeće

POSLANIČKO PITANJE

Imajući u vidu da ste kao potpredsjednik Vlade zaduženi za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju, da li ste zadovoljni sa načinom i dinamikom borbe protiv korupcije i kriminala i koje su po Vama najveće prepreke u procesuiranju dijela iz oblasti korupcije i kriminala.

Na postavljeno pitanje, potpredsjednik Vlade daje sledeći

ODGOVOR

Poštovana poslanice Vukićević,

Prije svega želim da zahvalim na postavljenom pitanju i zalaganju za reformske aktivnosti u cilju intenziviranja borbe protiv korupcije.

Imajući u vidu snažnu reformsku volju 44. Vlade Crne Gore da uspostavi čvrst i djelotvoran sistem vladavine prava, kako zbog unutrašnjih potreba građana i društva u cjelini, tako i zbog uspjeha EU integracija, jedan od njenih ključnih prioriteta jeste sveobuhvatna borba protiv korupcije. U tom cilju se preduzimaju intenzivne aktivnosti na planu reforme institucionalnog okvira i izgradnje mehanizama za prevenciju i borbu protiv korupcije. Kada se u potpunosti oposobe institucije, kada im se obezbijede djelotvorni

instrumenti u rukama i iskreno, realno i snažno podrži njihov nezavisan, neselektivan i nepričasni rad, dinamika borbe protiv korupcije će do kraja ostvariti očekivanja građana, koji žele život i poslovanje u ambijentu bez korupcije. Stoga je prvo bitno bilo potrebno sagledati naslijeđene probleme i odlučno krenuti u koncipiranje antikorupcijske politike, koja već daje početne efekte.

Među naslijeđenim problemima se naročito izdvajaju:

1. Infiltracija korupcije u državne strukture i činjenica da korupcija, posebno korupcija na visokom nivou preovladava u mnogim oblastima, što potvrđuje i Izvjestaj EK o Crnoj Gori za 2023.godinu;
2. Sveukupne posledice zloupotreba moći autorutarnog i hibridnog režima do 30.8.2020 godine, koje su počivale na korupciji kako prilikom sprovođenja propisa, tako i prilikom njihovog donošenja;
3. Snažna simbioza organizovanih kriminalnih grupa i naslijeđenih korumpiranih struktura, o čemu svjedoče brojne afere iz perioda prije 30.8. 2020 godine, a koje su tretirane i u izvještajima EK o Crnoj Gori;
4. Činjenica da u prethodnom periodu, prije svega za vrijeme 43. Vlade, nije usvojen nijedan strateški dokument niti jedan zakonski propis, iz pregovaračkog procesa sa EU, a koji se tiču borbe protiv korupcije i kriminala, što u značajnoj mjeri hindikepira institucije pravne države;
5. Strukturni problemi u sistemu otkrivanja i gonjenja krivičnih djela u oblasti organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou. Tako prema nalazima iz istraživanja OEBS-a "Praćenje suđenja u slučajevima organizovanog kriminala i korupcije: nalazi i preporuke" za period jul 2021-jun 2023 godina, prosječno vrijeme od trenutka kada je potvrđena optužnica do dana kada je održano prvo produktivno ročište iznosi 28,6 mjeseci za predmete korupcije na visokom nivou;
6. Nizak nivo ispunjenosti preporuka GRECO;

7. Ograničenja koja proizilaze iz zakonodavnog okvira, o čemu npr. svjedoči opterećenost SDT-a širokim dijapazonom krivičnih djela, umjesto da se zakonske nadležnosti fokusiraju na korupciju na visokom nivou i organizovani kriminal, radi veće efikasnosti;

8. Nizak nivo koordinacije između nadležnih organa i neefikasan sistem međusobne povezanosti, što otežava djelotvornu borbu protiv korupcije. O tome, pored ostalog, najbolje svjedoči nalaz iz pomenutog istraživanja OEBS-a:"Specijalno državno tužilaštvo nema mogućnost pristupa svim bazama podataka relevantnim za finansijske istrage."

9. Veoma ograničeni prostorni kapaciteti državnog tužilaštva, a posebno SDT-a, kao i neadekvatna opremljenost ovih institucija.

10. Agencija za sprečavanje korupcije je bez Savjeta kojem je mandat istekao 31.7.2023 godine, što je ozbiljan nedostatak na planu kontrole rada ove institucije i sveukupnog legitimiteta.

Ovo su samo najmarkantniji naslijeđeni problemi, a evidentni su i brojni drugi.

U cilju oporavka sistema potrebno je rješavati naslijeđene probleme, strateški i odgovorno, kao i kreirati jasan i djelotvoran okvir za vođenje antikorupcijske politike.

Osnovni prioriteti Vlade u oblasti prevencije i borbe protiv korupcije jesu:

1. Jačanje institucionalnog i normativnog okvira za prevenciju i borbu protiv korupcije;
2. Unapređenje mehanizama transparentnosti organa vlasti, integriteta i upravljanja sukobom interesa;
3. Jačanje antikorupcijskog kapaciteta sistema javnih nabavki, koncesija i javno-privatnih partnerstava, kao i raspolaganja državnom imovinom;
4. Izgradnja efikasnih mehanizama za prevenciju koruptivnih aktivnosti u vezi sa eksploatacijom prirodnih bogatstava;

5. Jačanje antikorupcijskog potencijala u sistemu kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja;
6. Jačanje kapaciteta nadležnih organa za otkrivanje krivičnih djela u oblasti korupcije na visokom nivou i organizovanog kriminala;
7. Reforma sistema za sprovođenje finansijskih istraga i oduzimanja nelegalno stecene imovine;
8. Jačanje pravne svijesti i stavova o društvenoj poželjnosti borbe protiv korupcije i prijavljivanja koruptivnih djela.

U cilju unapređenja borbe protiv korupcije, od strane Vlade su u prethodnom periodu preduzete i intenzivirane brojne aktivnosti.

Polazeći od toga da bez suštinske zakonodavne reforme nema djelotvornih mehanizama u rukama institucija zaduženih za prevenciju i borbu protiv korupcije, pristupili smo realizaciji sveobuhvatnog plana pomenute reforme. Nacrti sistemskih zakona koji su od značaja za borbu protiv korupcije i unapređenje kapaciteta organa koji su, pored ostalog, zaduženi i za borbu protiv korupcije, su sačinjeni od strane vrlo produktivnih radnih grupa, u izuzetnoj dinamici i efikasno, i već su upućeni na mišljenje Evropskoj komisiji, odnosno Venecijanskoj komisiji. To su Zakon o sprečavanju korupcije, Zakon o Sudskom savjetu i sudijama, Zakon o državnom tužilaštvu i Zakon o Specijalnom državnom tužilaštvu. Formirana je radna grupa za izradu zakona o oduzimanju nelegalno stecene imovine, pred kojom je izuzetno važan zadatak, kako bi se ostvarila pravda u našem društvu, ali i prevenirale buduće kriminalne i koruptivne aktivnosti, na temelju upotrebe nelegalno stecene imovine, kao i cirkulacija kriminalom i korupcijom stecenog novca u privrednom i pravnom prometu.

Formiran je Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije, koji će biti zadužen za izradu strateškog okvira, ali će biti i važan mehanizam i katalizator za realizaciju aktivnosti Vlade na planu prevencije i borbe protiv korupcije, kao i unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije. U Crnoj Gori od 2015 godine nema važeće Strategije za borbu protiv korupcije, što je ozbiljan nedostatak na koji je ukazala i Evropska komisija u Izvještaju o Crnoj Gori. Bez strateškog okvira, nema jasnih pravaca, nema ciljeva državne politike čije se ostvarenje prati i mjeri, nema jasnih obaveza, zaduženja i odgovornosti nadležnih organa i institucija. U okviru Nacionalnog savjeta je dinamičnim radom međuresornih projektnih timova, konsultovanjem eksperata Savjeta

Evrope i civilnog sektora, već sačinjen nacrt Strategije i danas će njen nacrt biti objavljen u cilju sprovođenja javne rasprave. Važno je naglasiti i da je Strategija dio obaveza iz pregovaračkog procesa sa EU i njeno usvajanje do početka idućeg mjeseca biće važan doprinos dobijanju IBAR.

Izmjenama Krivičnog zakonika, koje je predložila Vlada u decembru 2023 godine, uvedena su tri nova krivična djela od značaja za borbu protiv korupcije. To su krivična djela zloupotrebe u postupku javnih nabavki, stečaja i privatizacije. Na predlog Vlade je usvojen i zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorzma, koji donosi set važnih novina, prije svega u dijelu zabrane upotrebe keša preko 10.000eura i regulisanje stvarnih vlasnika. Takođe u decembru su na predlog Vlade, usvojene izmjene i dopune Zakona o igrama na sreću, koje imaju i veliki antikorupcijski potencijal. Ovim zakonom su uvedene nove naknade koje već na mjesečnom nivou donose oko 1 milion eura budžetskih prihoda više, u odnosu na prethodnu godinu, koji su ranije završavali u kasi privilegovanih priređivača, ali i mehanizmi kontrole koji otklanjaju uslove za nastanak korupcije u ovoj oblasti. Formirali smo i Koordinaciono tijelo za zaštitu i unapređenje javnog interesa u oblasti igara na sreću, koje radi punom parom, detektujući brojne zloupotrebe, pojačavajući međuinstitucionalnu saradnju i planirajući mјere za suzbijanje korupcije i drugih zloupotreba, koje su naročito bile izražene u vezi kršenja zakonskih normi o udaljenosti objekata za igre na sreću od škola, zatim primjenu normi o kontroli naplata i slično. U toku je postupak izrade savremenog i superiornog on-line nadzornog sistema, koji će rezultirati još boljom naplatom prihoda, ali će i otkloniti i mogućnosti službenih lica da, činjenjem ili nečinjenjem, realizuju koruptivne dilove. Do avgusta će ovaj proces biti finalizovan.

Kako bi se napokon stvari pomjerile sa mrtve tačke, već na drugoj sjednici Vlade usvojena je informacija o obrazovanju međuresorne radne grupe za preseljenje SDT i SPO u "staru zgradu Vlade". Radna grupa je sačinila konkretan plan aktivnosti (17 aktivnosti sa preciznim naznačenjem sadrzine, trajanja i nosioca aktivnosti), a Vlada je opredijelila novac iz tekuće rezerve budžeta za izvršenje plana preseljenja. Aktivnosti se efikasno realizuju i do kraja maja će biti iseljene postojeće institucije iz pomenute zgrade. Rješavanje pitanja prostornih kapaciteta SDT-a, kao važne prepostavke za rad, za ovu Vladu je jedan od prioriteta i dovećemo do kraja ovu aktivnost na efikasan način. Takođe, preduzete su konkretne aktivnosti za omogućavanje SDT-u pristupa bazama podataka.

Izmjenama Uredbe o Vladi Crne Gore, definisane su procedure za kontrolu integriteta najviših zvaničnika izvršne vlasti, a izmjenama Poslovnika o radu Vlade, postavljen je temelj za preliminarnu kontrolu propisa, koje predlaže i usvaja Vlada, u odnosu na korupcijske rizike. Ministarstvo pravde radi na izradi akta kojim će se bliže urediti

procedura pomenute kontrole. Cilj nam je da se sistem očisti od štetnih, koruptivnih i propisa koji su usmjereni na partikularne, a ne na opšti interes. Ovim normativnim izmjenama su ispunjene i značajne preporuke GRECO.

Zahvaljujući čvstoj volji i jačanju antikorupcijskih potencijala, službenici Uprave carina su sprečavajući plan krijumčarenja, u Luci Bar zaplijenili oko 600.000 paklica cigareta namijenjenih švercu. Vrijedno je naglasiti da je Vlada obrazovala i Koordinaciono tijelo za popis oduzete robe u Slobodnoj zoni Luka Bar. Već je usvojen plan za popis, brojanje i uništenje oduzetih nelegalnih duvanskih proizvoda, u punoj saradnji sa EU, međunarodnim partnerima i na principu pune transparentnosti i snimanja svih faza procesa, čime će biti vraćeno povjerenje u državu i zapečaćen šverc i krijumčarenje. Vlada ima kao izuzetno važan cilj donošenje novog Zakona o slobodnim zonama, u skladu sa najvišim međunarodnim standardima, a koji će donijeti set antikorupcijskih mehanizama i procedura.

Kao što znate, u Skupštini se realizuje procedura izbora novih članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije i uvjeren sam da će se izborom novog profesionalnog i nepristrasnog Savjeta biti uspostavljena puna nezavisnost ove institucije koja je od presudnog značaja za prevenciju korupcije. Očekivanja koja Vam iznosim posebno se temelje na veoma uspješnom procesu pravosudnih imenovanja, koja predstavljaju i veliki uspjeh parlamentarne većine i Skupštine u cjelini i preduslov za reforme u pravosuđu.

Hapšenjem bivšeg direktora Uprave policije, grupe policijskih funkcinera i službenika, zatim jednog od vlasnika Bemaksa, kao i drugih lica iz kriminalnog miljea, SDT je pokazao kontinuitet u neselektivnoj borbi protiv korupcije i kriminala, ali je evidentan i kontinuitet podrške nadležnih organa i institucija.

Dinamiku reformi institucionalnog antikorupcijskog okvira bih ocijenio izuzetnom, a to je preduslov da dođe do izuzetne dinamike u rešavanju konkretnih predmeta korupcije, posebno korupcije na visokom nivou i u onim slučajevima koji su naročito opterećivali naše društvo, poput "Možure", "Koverte" i slično, jer bez osposobljenih institucija i djelotvornih alata u njihovim rukama, nema djelotvorne borbe protiv korupcije i kriminala.

Srdačno Vas pozdravljam.

POTPREDSJEDNIK VLADE

Mr Momo Koprivica

The image shows a handwritten signature in black ink, which appears to be "Momo Koprivica", positioned above a circular official stamp. The stamp contains the text "PREDSTAVNIK VLADE" around the perimeter and "SRBIJA" in the center, with some smaller, illegible text at the bottom.